

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

ПРОТОКОЛ № 3

Засідання робочої (проектної) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 242 «Туризм»
від 16.03.2021 р.

ПРИСУТНІ: *робоча (проектна) група спеціальності 242 «Туризм»* – Тихонова О.М. - голова засідання, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки (гарант програми); Онопрієнко В. П. доктор педагогічних наук, професор кафедри екології та ботаніки; Баштовий М.Г. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Михайліченко М.А. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри державно-правових дисциплін та українознавства; Хмелик А.С. - здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм».

стейкхолдери від академічної спільноти – Скляр В.Г. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та ботаніки; Жатова Г.О. – кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри екології та ботаніки; Клименко Г.О. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Бондарєва Л.М. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Кравченко Н.В. – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри біотехнології та фітофармакології; Зубцова І.В. – асистент кафедри екології та ботаніки.

стейкхолдери від здобувачів першого рівня вищої освіти – здобувачі-бакалаври першого року навчання – Горбань С., Заговора А., Костюков Т., Мельник О., Терещенко Є., Францева С., Сорокіна М., Авершина Д., Набієва Д., Будьоний В.

стейкхолдери від роботодавців – Гладенко Ю. М. – начальник відділу промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації; Коняєва М.М. – директор КЗ СОР "РЛП "Сеймський"; Кубраков С.В. – директор національного природного парку «Деснянсько-Старогутський»; Яковенко О.В. – директор Гетьманського національного природного парку; Махнова О.Г. – директор туристичної агенції «Приват експрес».

стейкхолдери від адміністрації СНАУ – доктор біологічних наук, професор, декан факультету агротехнологій та природокористування Коваленко І.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування Крючко Л.В.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вступне слово доктора біологічних наук, професора, декана факультету агротехнологій та природокористування КОВАЛЕНКА І.М.
2. Сучасні вимоги до підготовки фахівців вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту України» (ТИХОНОВА О.М.)
3. Системний підхід при підготовці фахівця першого рівня вищої освіти зі

спеціальності 242 «Туризм» (КОНЯЄВА М.М.)

4. Значення неформального навчання та практичної підготовки для здобуття освітньої кваліфікації (ГЛАДЕНКО Ю.М.)

5. Обговорення з присутніми стейкхолдерами вимог виробництва до моделі фахівця зі спеціальності 242 «Туризм».

6. Ухвалення рішень щодо формування освітньо-професійної програми та нових навчальних планів зі спеціальності 242 «Туризм».

Скляр В.Г. наголосила, що відповідно до нового Закону України «Про вищу освіту України» заклади вищої освіти мають самостійно розробляти модель фахівця та розробляти навчальні плани на основі освітньо-професійних та освітньо-наукових програм зі спеціальності з урахуванням потреб і вимог стейкхолдерів. Нарада, яка проходить зараз, спрямована саме на реалізацію зазначеної вимоги.

Тихонова О.М. ознайомила присутніх з проектом моделі освітньо-професійної програми зі спеціальності 242 «Туризм», її структурно-логічною схемою, окрім того, висвітлила навчальні плани здобувачів вищої освіти першого рівня акредитації.

Далі за планом засідання відбувся розгляд та обговорення всіх питань, які стосуються вимог до підготовки фахівців за спеціальністю 242 «Туризм» першого рівня навчання здобувачів вищої освіти, в якому приймали участь присутні на засіданні. Ретельно розглянуто проект освітньо-професійної програми спеціальності, навчальні плани та кожна дисципліна в них.

В ОБГОВОРЕННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ: Яковенко О.В., Гладенко Ю.М., Коняєва М.М., Кравченко Н.В., Михайліченко М.А., Тихонова О.М., Горбань С.

Яковенко О.В. відзначив, що Гетьманський НПП є об'єктом природно-заповідного фонду України загальнодержавного значення, рекреаційною, культурно-освітньою установою. Робота національного природного парку здійснюється за трьома основними напрямками: охорона та відтворення природних екосистем, науково-дослідна робота, освітня та рекреаційна діяльність. Забезпечення рекреації відбувається за активної участі фахівців-туристичної галузі. Залучатися до цієї роботи можуть студенти СНАУ. У подальшому при організації навчального процесу необхідно більшу увагу приділити оволодінню студентами знань з рекреалогії і екскурсології.

Гладенко Ю.М. приділив увагу практичній підготовці здобувачів освіти і зазначив, що комплекс знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екологічного, сільського, зеленого та міжнародного туризму передбачає застосування методологічних підходів, що базуються на широкому використанні практичних професійних навичок. Окрім того, доповідач зазначив, що туристична діяльність має бути непорушно пов'язана з діяльністю об'єднаних територіальних громад у сфері дослідження і охорони пам'яток історії та культури, збереження культурного надбання рідного краю.

Коняєва М.М. звернула увагу на важливість оволодіння здобувачами освіти такими важливими предметами, як дозвіллезнавство, біогеографія, екологічний туризм, краєзнавчо-туристична діяльність. Доповідач запропонувала використовувати РЛП «Сеймський» у якості бази для проведення як літніх навчальних практик, так і виробничих.

Кравченко Н.В. зазначила, що такі фахові компетентності, як знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності, здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту – дуже важливі, в процесі навчання не останню роль треба відводити такій дисципліні, як рекламознавство і підготовка рекламних видань.

Михайліченко М.А. зазначив, що вивчення природи та історії рідного краю вкрай необхідно для надання таких фахових компетенцій, як здатність виявляти природно-ресурсні передумови розвитку та функціонування просторової організації туристичної сфери, здатність знаходити способи удосконалення туристичної інфраструктури для організації сільського зеленого туризму, розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

Горбань С. підтримав складені проекти освітніх програм та навчальні плани, відзначивши їх збалансованість відповідно до вимог із підготовки фахівця туристичної сфери, водночас запропонував організувати туристичний гурток, на якому студенти могли б додатково отримувати цікаву інформацію щодо організації туристичної діяльності, обмінюватися думками і новинами.

Тихонова О.М. відзначила, що представлені на засідання стейкхолдерів матеріали спираються на «Положення про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ» відповідно до Концепції освітньої діяльності СНАУ, яка направлена на підготовку конкурентоспроможного фахівця туристичної галузі. Висловлена пропозиція до всіх присутніх стейкхолдерів надати пропозиції щодо удосконалення освітньо-професійної програми, які будуть враховані при розробці навчальних планів та силабусів. Запропоновано підсилити вивчення психології і ділового етикету в туризмі, що підсилить такі компетенції як здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, працювати в команді та автономно. Акцентовано, що на тепер актуальними питаннями щодо поліпшення якості підготовки здобувачів освіти зі спеціальності «Туризм» є збільшення можливостей із залучення до проведення занять фахівців туристичної галузі і розширення спеціалізованої аудиторної бази.

ВИРІШИЛИ:

1. Врахувати пропозиції та побажання, висвітлені стейкхолдерами під час засідання робочої (проектної) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 242 «Туризм».

2. Представникам стейкхолдерів надати свої пропозиції до робочих навчальних програм (силабусів) дисциплін навчального плану першого рівня

підготовки здобувачів вищої освіти щодо необхідних знань та умінь майбутніх фахівців зі спеціальності 242 «Туризм».

3. Продовжити практику таких засідань у подальшому та вносити корективи до розробленої моделі фахівця та освітніх програм і навчальних планів зі спеціальності «Туризм» з урахуванням сучасних потреб стейкхолдерів.

**Кандидат біологічних наук,
доцент кафедри екології та ботаніки
(гарант програми)**

О. М. Тихонова

**Доктор біологічних наук,
професор, завідувач кафедри екології та ботаніки**

В. Г. Скляр

**Доктор біологічних наук, професор,
декан факультету агротехнологій
та природокористування**

І. М. Коваленко

**Начальник відділу промоції та туризму
Сумської обласної державної адміністрації**

Ю. М. Гладенко

Директор КЗ СОР «РЛП Сеймський»

М. М. Коняєва